

Bilag 5.1.3

Dato: 28.01 2022

Til: Hovedbestyrelsen – møde d. 04.02.2022

Kontaktpersoner: Jan Pedersen, jap@dn.dk, 31193239 og Sofie Hvemon, sh@dn.dk, tlf. 31193283

Danmarks
Naturfredningsforening

Indarbejdelse af HB's kommentarer afgivet på HB-mødet d. 7.maj 2021.

På HB-mødet d. 7. maj 2021 fremlagde sekretariatet første udkast til DN's kommende råstofpolitik. HB havde en række kommentarer og ønsker ift. tilføjelser til dokumentet. Nedenfor følger en gennemgang af, hvorledes disse kommentarer/ønsker er blevet håndteret:

HB's kommentarer/ønsker til første udkast til DN's råstofpolitik:

- At det gøres klart, at DN mener, at der bør ligge en reetableringsplan, klar når tilladelserne til råstofindvinding gives.
Sekretariatets håndtering: Sekretariatet har indarbejdet punktet side 12, under "efterlivet for råstofgraveområder" samt side 4 nederst og side 11 under afsnittet "debatfasen."
- At der kigges på formuleringerne omkring sandfodring, således at det fremstår mere nuanceret.
Sekretariatets håndtering: Sekretariatet har søgt at justere formuleringerne om sandfodring, så det fremstår mere nuanceret. Derfor er formuleringen om, at sandfodring er en "håbløs opgave" taget ud af politikken. I stedet er der indsat et link i faktaboksen side 4 til en af mange omtaler af et videnskabeligt projekt, der skal undersøge den formodede tilsvarende effekt af kystnære stenrev og mere ru bund. Børstrup Hage er et eksempel på sådan en stenet forstrand, der har fungeret fint i 15-20 år.
- At jord skal ses som en ressource i DN's råstofpolitik, og løsninger der fremmer dette bør tydeliggøres i dokumentet.
Sekretariatets håndtering: Sekretariatet har indskrevet et afsnit om jord som ressource på side 7. Her fremgår det, at vi skal ændre tilgangen til jord, så det anskues som en ressource, der kan genanvendes i lokale bygge- og anlægsprojekter frem for som et restprodukt, der sendes til deponi.

Sekretariatet har derudover indsat en faktaboks om kalkstabilisering på side 5, hvor der står, at: "Da jord skal anses som en ressource, er kalkstabilisering derfor en vigtig tilgang til håndtering af jord." I faktaboksen beskrives netop, hvordan kalkstabilisering kan medvirke til, at man ikke behøver at grave jorden op.

Faktaboksen "En genial løsning" på side 6 fremlægger desuden et eksempel på kalkstabilisering. Her er en konkret løsning, der anser jord som ressource, dermed blevet tydeliggjort. Desuden fremgår jord som ressource i udfoldningen side 16. Det er derudover blevet tilføjet på side 6, at "alt – inklusive jord – kan som udgangspunkt bruges til noget..."

- At der bør indgå klare kvantitative mål og delmål for genanvendelse af råstoffer.
Sekretariatets håndtering: Råstofpolitikken opfordrer til, at regionerne får kompetencer til at indsamle data om alle genanvendelige råstoffer og materialer. Før dette overblik forelægges, er det desværre ikke muligt at estimere, hvilke kvantitative mål og delmål for genanvendelse, der er mest hensigtsmæssige. Der mangler simpelthen data på området, så eventuelle mål ville blive opstillet uden nødvendigt datagrundlag. Desuden er mål for genbrug af fx byggematerialer at foretrække frem for genanvendelsesmål, da genbrug frem for genanvendelse er mere ressourcebesparende, jf. affaldshierarkiet.
- At problemstillingen vedrørende råstofindvinding på havet uddybes, og at mål vedr. indvinding af råstoffer på havet samt løsninger til at nå målsætningerne tilføjes.
Sekretariatets håndtering: Sekretariatet har udarbejdet faktaboksen "Havets råstoffer" side 4, hvor det bl.a. fremgår, at havet står for ca. 25 % af landets råstofforsyning, og at DN's havpolitik derfor peger på et behov for 10 % forstyrrelsesfrie kerneområder i dansk farvand. Desuden fremgår havneområdernes rolle af afsnittet "Planlægning for havne i alle regioner" på side 14. Derudover er der tilføjet afsnit om havets råstoffer nederst side 15 samt i politikken udfoldet side 16. DN's sekretariat er fortsat ved at afklare, om det er fagligt muligt at uddybe et mål for indvinding af råstoffer på havet, men det er formentlig vanskeligt grundet det svage datagrundlag på området.
- At synergien til klimapolitik tydeliggøres, herunder tal for hvilken klimaeffekt det vil have at nedsætte råstofforbruget.
Sekretariatets håndtering: Sekretariatet har søgt at tydeliggøre synergien til klimapolitikken ved at indarbejde eksempler på, hvordan nedsættelse i råstofforbruget kan mindske CO₂-udledningen. Fx at genbrug af to mursten sparer miljøet for 1 kg. CO₂. Dog er det svært at estimere en samlet klimaeffekt, da dette kommer an på, hvordan råstofindvinding opgøres. Der er desuden indsat en række kilder, der fortæller om danskernes ressource-fodaftryk og koblingen mellem råstofforbrug og CO₂-udledning: Kilderne er indsat som fodnote 3 og 4 på side 5, fodnote 7 på side 6, fodnote 8 og 9 på side 7 og fodnote 16 side 15.
- At der tilføjes mål om, at alle relevante råstofgrave efterbehandles til vild natur.
Sekretariatets håndtering: Sekretariatet har ekspliciteret i kapitel 3 at: "Målet er dermed, at alle relevante råstofgrave efterbehandles til vild natur." Det vurderes, at hele kapitel 3 er afsat til udlægning af råstofgravens efterbehandling til vild natur, samt at dette behandles i nedslagspunkterne nævnt under første punkt i dette dokument.
- At der som fagligt grundlag for råstofpolitikken udarbejdes en analyse af, hvor højt råstofafgiften bør sættes samt analyse af afgiftens muligheder for at bremse yderligere råstofindvinding med det formål at fremme genbrug mest muligt.
Sekretariatets håndtering: Dette input har ikke været muligt at efterkomme inden for gældende rammer og økonomi, i stedet er der henvist til Danske Regioners meget gennemførte studie "Samfundsøkonomisk analyse juni 2020", indsat som fodnote 16 på side 15, foruden at der lægges op til en kørselsafgift som buffer side 15 midtfor.

- At en procentdel eller hele råstofafgiften tilbageføres til de kommuner, som lægger arealer og veje til råstofindvindingen.
Sekretariatets håndtering: Sekretariatet har indføjet dette input flere steder. Det er udregnet som 100 % tilbageføringsbeløb for hhv. nuværende afgift og 10 kr./m³ for de syv mest råstofbidragende kommuner (side 15). Ulempen ved at bede om 100 % til kommunerne er, at regionerne risikerer at blive forbigået, samtidig med at vi beder dem varetage flere og nye opgaver (genanvendelse og mere efterforskning mv.).
- At teksten udbygges med mål om, at en vis procentdel af råstofafgiften bruges til naturgenopretning.
Sekretariatets håndtering: Sekretariatet har indført følgende sætning i kapitlet "Den vilde natur i råstofgravene" (s. 8): "DN anbefaler desuden, at en vis procentdel af råstofafgiften bruges på naturgenopretning." Det er svært uden yderligere undersøgelser at give et konkret estimat på, hvor stor en procentdel, der skal være tale om. Det er nemlig i praksis tæt på umuligt at give et bud på, hvad en naturgenopretning skal koste. Undertiden er det "gratis," hvis en kommune har planlagt og lavet et solidt forarbejde, der umuliggør anden anvendelse. Andre gange må vi forvente, at et udgravet område må købes til markedspris af jordejeren, som ofte ikke er indvinderen selv. Disse priser er ubekendte størrelser.
- At der som fagligt grundlag for råstofpolitikken udarbejdes en analyse af, hvor meget af Danmarks råstofindvinding der eksporteres, og i hvor høj grad Danmark er selvforsynende med råstoffer.
Sekretariatets håndtering: Ud fra ressourceforbruget ved en sådan analyse, set i forhold til at hver dansker forbruger mellem 21-24 tons råstoffer pr. år, hvor blot knapt 7 m³ (svarende til godt 10 tons) er skaffet i Danmark, er der kun søgt data i Danmarks Statistik og i Danske Regioners rapport nævnt i fodnote 13, side 14. Under alle omstændigheder er eksport af råstoffer ekstremt begrænset og blegner fuldstændig i forhold til ren import af sammenlignelige råstoffer og især råstoffer i øvrigt.

HB's kommentarer til processen:

- HB besluttede, at den foreslåede høringsperiode i afdelingerne udvides, således at den løber frem til og med d. 1. september 2021.
Sekretariatets håndtering: Høringsperioden blev efter HB-mødet forlænget frem til september. Den videre høring følger nu en tidsplan, der foreligger i bilag 5.1.1.
- HB opfordrede til, at sekretariatet afsøger om Andreas Weidinger (personligt valgt medlem af repræsentantskabet) vil indgå som sparringspart/ressourceperson i forbindelse med det videre arbejde med DN's råstofpolitik.
Sekretariatets håndtering: Andreas Weidinger har i egenskab af ansat i Dansk Industri haft Jan Pedersen til at holde oplæg for DI i december 2020 om råstoffer, hvor de har drøftet politikken. Derudover er det nuværende høringsudkast sendt særligt til Andreas Weidinger, og hans inputs vil blive indarbejdet forud for næste HB-møde.
- HB opfordrede desuden til, at sekretariatet afsøger, om KL vil indgå som en strategisk samarbejdspartner i forhold til forøgelse af råstofafgiften.
Sekretariatets håndtering: Sekretariatet vil efter færdiggørelsen af råstofpolitikken søge dialog med KL om råstofafgiften.